

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betref:**
- **Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009**
 - **Definitieve goedkeuring na advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

De Vlaamse Regering hecht na advies van de Raad van State haar definitieve goedkeuring aan een ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

In het kader van de omzetting van de richtlijn 2018/844/EU wordt met dit wijzigingsdecreet in het Energiedecreet van 8 mei 2009 het deel aangaande de energieprestatieregelgeving gewijzigd. Het decreet bevat ook een aantal wijzigingen ter optimalisatie van de EPB- en EPC-handhavingsprocedures. Dit decreet bevat tevens een aantal bepalingen die uitvoering geven aan het Vlaams Regeerakkoord (bv. m.b.t. een renovatie-eis binnen een gestelde termijn bij aankoop van een tertiair gebouw,...). Tot slot bevat het decreet een aantal kleinere wijzigingen aangaande netbeheer. Het decreet zal hierna worden ingediend in het Vlaams Parlement.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/12 werd op 24 januari 2020 verkregen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 13 maart 2020 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 28 maart 2020 verkregen.

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 3 april 2020 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om hierover het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de MINA-raad, en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) in te winnen.

¹ VR 2020 0304 DOC.0297

De SERV liet per e-mail d.d. 20 april 2020 weten dat zij over het ontwerpdecreet geen advies wenste te verstrekken. De MINA-raad liet per schrijven d.d. 30 april 2020 weten dat ook zij over het ontwerpdecreet geen advies wenste te verstrekken.

De VTC gaf haar advies nr. 2020/11 op 28 april 2020.

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 5 juni 2020 haar tweede principiële goedkeuring² aan het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om hierover het advies van afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

C. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het voormelde ontwerp van decreet haar advies nr. 63.643/3 op 8 juli 2020. Het advies gaat als bijlage 3. De Raad maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- De Raad maakte een aantal wetgevingstechnische opmerkingen waarmee bij de eindredactie van het ontwerpdecreet rekening werd gehouden.
- Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG. Een apart advies van de GBA is dan ook niet nodig.

- De Raad van State stelt aangaande het uitbreiden van de supercap-regeling tot WKK, dat de beslissing van de Commissie formeel slechts betrekking op de maatregel zoals die door het Vlaamse Gewest was aangemeld, dus zonder de uitbreiding ervan die bij dit ontwerpdecreet wordt beoogd, maar dat gelet op de verwoording van het besluit SA.52367 (2019/NN)³ en het

² VR 2020 0506 DOC.0564

³ Besluit SA.52367 (2019/NN) van 16 september 2019 – Belgium, *Cap on the gross value added for funding of support of electricity from renewable sources for electricity-intensive users*, C(2019) 6744 final, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/201941/280741_2099601_102_2.pdf.

feit van de door de Europese Commissie in de oorspronkelijke beslissing aangegeven marge om de regeling uit te breiden tot warmtekrachtcertificaten het aannemelijk is dat de Commissie geen bezwaar zal hebben tegen de ontworpen uitbreiding. De Raad dringt er zekerheidshalve op aan om bij de Europese Commissie te polsen of zonder meer mag worden afgezien van de aanmelding van het voorontwerp.

Dat laatste is niet noodzakelijk. De Europese Commissie heeft immers in haar staatsteunbeslissing expliciet afzonderlijk WKK mee goedgekeurd en punt 3.3.2 van het besluit SA.52367 (2019/NN) is op dit vlak expliciet, duidelijk en niet voor enige andere interpretatie vatbaar.

- De Raad merkt op dat bij het ontwerpdecreet “uitstekende concordantietabellen” zijn gevoegd m.b.t. de omzetting van richtlijnen. De Raad adviseert echter om in het ontwerpdecreet een nieuw artikel met de vermelding van de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 en de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002 op te nemen. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.
- De Raad merkt op dat de intermediairs bij de aankoop van energie best ook uitdrukkelijk worden vermeld in de onverenigbaarheidsregels vervat in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 1^o, en 3.1.12/1, 1^o, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. In die bepalingen wordt verwezen naar de meeste, doch niet alle marktpartijen, en in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 2^o, en 3.1.12/1, 2^o, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt ook nog eens naar de voorgaande punten verwezen. Enkel indien de intermediairs bij de aankoop van energie uitdrukkelijk worden vermeld in de artikelen 3.1.7, § 1, eerste lid, 1^o, en 3.1.12/1, 1^o, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zal die verwijzing in de artikelen 3.1.7, §1, eerste lid, 2^o, en 3.1.12/1, 2^o, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 naar “een neteigenaar of marktpartij, vermeld in punt 1^o” ook op hen betrekking hebben. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.
- In de ontworpen artikel 4.1.16/1 wordt vermeld dat het gaat om een afwijking van artikel 4.1.13, artikel 4.1.15, en artikel 4.1.16 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dat het gaat om een afwijking van artikel 4.1.15 waarin wordt bepaald in welke de gevallen een huishoudelijke afnemer het recht heeft op een aardgas aansluiting is volgens de Raad evident, maar het is haar daarentegen onduidelijk in welke zin de nieuwe bepaling afwijkt van de artikelen 4.1.13 en 4.1.16.

Artikel 4.1.13 bepaalt een maximumprijs die voor een aansluiting mag worden aangerekend, terwijl uit artikel 4.1.16 volgt dat bij netuitbreiding of netversterking met het oog op een aansluiting, het rendabele deel van de kosten voor de aanleg op het openbaar domein van de verbinding in beginsel ten laste is van de aardgasdistributienetbeheerder. Het is ook logisch als de netbeheerder conform het ontworpen artikel 4.1.16/1 alleen nog mag voorzien in een aansluiting op het aardgasdistributienet in geval van collectieve verwarming via warmtekrachtkoppeling of in combinatie met een hernieuwbaar energiesysteem als hoofdverwarming, dat in het andere geval niet enkel het recht voortvloeiende uit artikel 4.1.15 komt te vervallen maar evenzeer de afgeleide rechten op grond van artikel 4.1.13 en 4.1.16.

- De Raad van State maakte een aantal opmerkingen met betrekking tot de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen:
 - o De Raad stelt dat het voorontwerp niet blijkt te voorzien in een sanctiemogelijkheid voor het ontworpen artikel 11.2.2, §4 (waarover de Raad voorts ook adviseert om van die paragraaf een apart artikel te maken) en dat de bestaande sanctiemogelijkheden uit het Energiedecreet van 8 mei 2009 hiervoor onvoldoende dekkend zijn. Artikel 13.4.6 slaat immers op het geval dat uit de EPB-aangifte blijkt dat aan bepaalde EPB-eisen niet werden voldaan, terwijl artikel 13.4.9 betrekking heeft op het geval dat de

aangifteplichtige bij de uitvoering van de werken, handelingen of wijzigingen bepaalde EPB-eisen niet naleeft.

Er is momenteel inderdaad in het ontwerpdecreet of in de bestaande bepalingen uit het Energiedecreet momenteel geen specifieke sanctie voorzien aangaande het volledig niet nakomen van deze verplichting (= stilzitten eigenaar). Worden de verplichtingen wel uitgevoerd maar dit op een 'gebrekkige wijze' dan zijn de sanctiemogelijkheden uit artikel 13.4.6 en artikel 13.4.9 van het Energiedecreet van toepassing. Artikel 13.4.6 slaat immers op het geval dat uit de EPB-aangifte blijkt dat aan bepaalde EPB-eisen niet werden voldaan, terwijl artikel 13.4.9 betrekking heeft op het geval dat de aangifteplichtige bij de uitvoering van de werken, handelingen of wijzigingen bepaalde EPB-eisen niet naleeft. De Raad adviseert om dit te herbekijken en dus in een specifieke handhaving voor deze maatregel te voorzien. Aan dit advies wordt gevolg gegeven.

- Gelet op het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie rijst volgens de Raad de vraag of de regeling kan worden beperkt tot de "notariële overdracht in volle eigendom". De Raad meent immers dat het niet duidelijk is waarom de regeling bijvoorbeeld niet geldt ingeval van de overdracht van een recht van erfpacht of opstal, omdat dit ook langdurige rechten op niet-residentiële gebouwen impliceert of kan impliceren. De Raad stelt dat moet worden nagaan of de regeling niet moet worden uitgebreid tot andere gevallen van overdracht of tot andere zakelijke rechten.

Het Vlaams Regeerakkoord beperkt deze verplichting tot een notariële overdracht in volle eigendom. De erfpachter en de opstalhouder beschikken over verregaande contractueel vastgestelde zakelijke rechten op het gebruik van het onroerend goed, maar zij beschikken niet over de volle eigendom. Zij kunnen overigens door de opstalovereenkomst of erfpachtovereenkomst ook contractueel beperkt zijn in de draagwijdte van dat zakelijk beschikkingsrecht, waardoor zij mogelijks niet noodzakelijk aan deze verplichtingen kunnen voldoen. In zo een geval zou dan door deze bepaling als een *'fait du prince'* worden ingebroken op dergelijke contractuele verplichtingen. Een dergelijke beperking van de handelsvrijheid is vis-à-vis de nieuwe volle eigenaar normaal gezien geen probleem."

De Raad meent echter dat het voorgaande weliswaar een objectief onderscheid en verantwoording betreft, maar stelt zich de vraag of dit onderscheid wel pertinent is.

Aan dit advies wordt m.b.t. erfpacht en opstalrechten gevolg gegeven, en het materiële toepassingsgebied wordt daarmee uitgebreid. Het blijft echter concreet aan de Vlaamse Regering om in het kader van de haar verleende delegatie hieraan uitvoering te geven.

- Tot slot stelt de Raad dat in de ontworpen bepaling moet worden verduidelijkt op *wie* de verplichtingen rusten en dat ook moet worden onderzocht of niet moet worden voorzien in een regeling in geval van vererving of een doorverkoop tijdens de in het ontworpen artikel bedoelde termijn.

Aan dit advies wordt m.b.t. het vaststellen van de persoon op wie de verplichting rust via een uitbreiding van de delegatie aan de Vlaamse Regering gevolg gegeven.

In geval van erfenis gaat een reeds lopende verplichting over op de erfgenaam of legataris.

Wat doorverkoop of schenking betreft: indien een schenking of verkoop plaats vindt dan zal een nieuwe verplichting ontstaan met bijhorende termijn, maar waarbij de verplichting inhoudelijk wel degene zal zijn zoals van toepassing op het moment van de nieuwe verkoop, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de originele verplichting (zie infra).

2. INHOUD

Aan het **ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009** werden de hierna volgende wijzigingen aangebracht:

- N.a.v. het advies van de Raad van State wordt een nieuw ARTIKEL 2 ingevoegd m.b.t. de vermelding dat dit decreet dient als de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 en de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2002.
- N.a.v. het advies van de Raad van State werd de functie van “intermediair bij de aankoop van energie” toegevoegd aan de lijst van onverenigbaarheden die op de leden van de raad van bestuur en het personeel van de VREG van toepassing zijn (ARTIKEL 7 EN 9)
- Er wordt in het ontwerpdecreet een nieuw ARTIKEL 20 ingevoegd dat de rechtsgrond uit artikel 7.1.3, tweede lid van het Energiedecreet verstevigt. Dit artikel stelt dat “De Vlaamse Regering legt de nadere toepassingsregels en procedures vast met betrekking tot de aanvraag en de toekenning van groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten, met inbegrip van de gegevensoverdracht”. De Raad van State meende immers in advies nr. 67.569/3 dat er volgens haar in dat artikel mogelijks onvoldoende rechtsgrond was om op die grond ook de schorsing en toekenning van groenestroomcertificaten reglementair te regelen. Ofschoon dit standpunt niet kan worden gevolgd – de gevallen waarbij er immers tijdelijk geen certificaten worden toegekend vallen immers ook onder de toekenningsprocedure – wordt voorgesteld om in het decreet expliciet het schorsen en intrekken van de uitgifte van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten toe te voegen zodat naar de toekomst toe hierover geen verdere discussie kan ontstaan.
- N.a.v. het advies van de Raad van State wordt het artikel met betrekking tot de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen, dat in het ontwerp als een wijzigingsartikel was voorzien van artikel 11.2.2 van het Energiedecreet, ondergebracht in een apart nieuw hoofdstuk en artikel in het Energiedecreet (ARTIKEL 34 EN 35).

Tevens werd in dit kader rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad van State en werd het toepassingsgebied uitgebreid tot opstalrecht en erfpacht, en werd de persoon op wie de verplichting rust in het decreet verduidelijkt (zie supra punt 1.C). De uitvoering van de verplichting wordt opgelegd aan respectievelijk de eigenaar, de opstalhouder, of de erfpachter. In geval na de verkoop van het niet-residentieel gebouw gedurende de looptijd van deze verplichting die op het gebouw rust:

1° het niet-residentieel gebouw wordt geërfd, dan gaat de verplichting over op de erfgenaam of legataris. De erfgenaam of de legataris moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energiestatieniveau dat de erflater diende te halen;

2° het niet-residentieel gebouw wordt geschonken of verkocht of een opstalrecht of erfpacht wordt gevestigd, dan gaat de verplichting over op de koper of de ontvanger van de schenking of de erfpachter of opstalhouder. De koper, de ontvanger van de schenking, de erfpachter of de opstalhouder moet dan binnen de resterende termijn voldoen aan het minimaal energiestatieniveau dat de verkoper zelf diende te halen. Indien het te behalen minimaal energiestatieniveau sindsdien werd verstrengd rust bijkomend op de nieuwe eigenaar,

erfpachter of de opstalhouder de verplichting om binnen een gestelde termijn na het verlijden van de authentieke akte aan dat verstrengde minimaal energieprestatieniveau te voldoen.

Bijkomend wordt in de decreetsbepaling geëxpliciteerd dat deze verplichting in de authentieke akte moet worden opgenomen zodat partijen duidelijk op de hoogte zijn van de op hun rustende verplichtingen en termijnen.

- Tot slot werd ook voorzien in een handhavingsbepaling met betrekking tot de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen (ARTIKEL 40 EN 41). De Raad van State maakte in haar advies immers de opmerking dat voor de maatregel aangaande de minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen een effectieve handhaving moet worden voorzien en dat die ontbrak. Dit wordt thans geremedieerd door middel van de hierna volgende handhavingsmaatregelen:
 - Als het Vlaams Energieagentschap vaststelt dat in strijd met artikel 11.2/2.1 de door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale eisen inzake renovatie bij niet-residentiële gebouwen niet werden gerespecteerd, dan kan het Vlaams Energieagentschap aan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon op wie de verplichting rust een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro. Door deze vork kan het agentschap rekening houden met de omvang van het gebouw en de ernst van de inbreuk zodat de opgelegde boete proportioneel is tot de inbreuk.
 - Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd. Deze boete werkt dan ook niet bevrijdend. Als de natuurlijke persoon of de rechtspersoon bij het verstrijken van die termijn nog steeds in gebreke blijft, kan het Vlaams Energieagentschap hem of haar een nieuwe administratieve geldboete opleggen. Het Vlaams Energieagentschap legt ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting alsnog moet worden nageleefd. Deze procedure wordt herhaald tot aan de op grond van artikel 11.2/2.1 vastgestelde verplichting is voldaan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpdecreet wijzigingen aangebracht die een budgettaire impact hebben voor de Vlaamse overheid. Er wordt n.a.v. het advies van de Raad van State in het ontwerpdecreet immers een nieuwe bepaling ingevoegd m.b.t. een administratieve geldboete, wat een potentieel positieve impact op de begroting zal hebben.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpdecreet geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpdecreet geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpdecreet geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en de indiening van het ontwerpdecreet in het Vlaams Parlement volgt de parlementaire behandeling.

Eens door het Vlaams Parlement aangenomen, en na de daaropvolgende afkondiging en bekrachtiging door de Vlaamse Regering, en de bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad worden de bepalingen die uitvoering geven aan de (gedeeltelijke) omzetting van richtlijn (EU) 2018/844 en van richtlijn (EU) 2018/2002 aangemeld bij de Europese Commissie via THEMIS / MNE (National Measures of Execution) portaal.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, en de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, zoals opgenomen als bijlage 1 en 2, in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. (Bijlage 1) het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
2. (Bijlage 2) de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
3. (Bijlage 3) Advies nr. 63.643/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State d.d. 8 juli 2020.